

Diplomski studij arheologije

Naziv kolegija: Germani u Panoniji

Nositelj/izvođač: dr. sc. Krešimir Filipec, izv. prof.

ECTS: 5

Jezik: hrvatski

Trajanje: jedan semestar, 1. semestar diplomskog studija

Status kolegija: obavezan

Oblik nastave: seminari i radionice

Uvjeti za upis kolegija: nema

Ciljevi predmeta: Kroz seminare će se proučavati kronološki sistemi koji su danas relevantni za proučavanje arheologije velike seobe naroda na području nekadašnjih rimskih provincija Panonije, Norika, Dalmacije i Italije. Velika pozornost posvetit će se proučavanju i drugih kronoloških shema na tlu Europe toga doba.

Ishodi učenja na razini programa kojima predmet pridonosi: Moći objasniti i usporediti obilježja arheoloških kultura i civilizacija na području Hrvatske i Europe te objasniti glavne povijesne procese bitne za razumijevanje arheoloških kultura posebno vremena velike seobe naroda između 400. i 600.

Očekivani ishodi učenja na razini predmeta: Moći prepoznati kronološki i kulturološki indikativan arheološki materijal te moći nabrojati i savladati glavne povijesne procese. Koristiti se stručnom literaturom u samostalnom radu

Sadržaj predmeta:

1. Pregled dosadašnjih istraživanja iz arheologije velike seobe naroda
2. Civilizacija groblja na redove - prvi pokušaji uobličavanja kronološke sheme
3. Povijest istraživanja – razvoj kronoloških shema do pedesetih godina 20. stoljeća
4. Povijest istraživanja – razvoj kronoloških shema do osamdesetih godina 20. stoljeća
5. Povijest istraživanja – razvoj kronoloških shema do današnjih dana
6. Kronologije Germana u Slobodnoj Germaniji
7. Kronologije hunskog vremena – opća problematika
8. Kronologije posthunskog vremena
9. Kronologije 6. stoljeća

10. Alamani i Franci – groblja i kronološke sheme I
11. Alamani i Franci – groblja i kronološke sheme II
12. Alamani i Franci – groblja i kronološke sheme III
13. Lučne fibule, njihov razvoj i funkcija
14. Naselja i keramički materijal
15. Groblja 8. i 9. stoljeća

Ocjenjivanje i vrjednovanje rada studenata: predan pismeni rad

Obvezna literatura:

Böhner, K., Die fränkischen Altertümer des Trierer Landes, Germ. Denkmäler der Völkerwanderungszeit B 1 (Berlin 1958).

Périn, P., La datation des tombes mérovingiennes (Genf 1980)

Haseloff, G., Kunststile des frühen Mittelalters, Schriften des Landesmuseums Stuttgart (Stuttgart 1979)

Roth, Kunst und Handwerk im frühen Mittelalter. Archäologische Zeugnisse von Childerich I. bis zu Karl dem Großen (Stuttgart 1986)

Bierbrauer, V., Das Frauengrab von Castelbolognese in der Romagna (Italien). Zur chronologischen, ethnischen und historischen Auswertbarkeit des ostgermanischen Fundstoffes des 5. Jahrhunderts in Südosteuropa und Italien. Jahrb. RGZM 38,1991 (1995) 541-592.

Ament, H., Chronologische Untersuchungen an fränkischen Gräberfeldern der jüngeren Merowingerzeit im Rheinland. Ber. RGK 57,1976,285-336.

Ament, H., Zur archäologischen Periodisierung der Merowingerzeit, in: Germania 55,1977, 133 ff.

Koch, U., Das alamannisch-fränkische Reihengräberfeld bei Pleidelsheim, Kr. Ludwigsburg. Forschungen und Berichte z. Vor- u. Frühgesch. in Baden-Württemberg

Dopunska literatura:

Bierbrauer, V., Jugoslawien seit dem Beginn der Völkerwanderung bis zur slawischen Landnahme: die Synthese auf dem Hintergrund von Migrations- und Landnahmevorgängen. - V: Jugoslawien. Integrationsprobleme in Geschichte und Gegenwart. Beiträge des Südosteuropa-Arbeitskreises der Deutschen Forschungsgemeinschaft zum V. Internationalen

Südosteuropa- Kongreß der Association Internationale d'Études du Sud-Est Européen, 49-97, Göttingen, 1984.

Bierbrauer, V., Die Landnahme der Langobarden in Italien aus archäologischer Sicht. In: M. Müller-Wille/R. Schneider (Hrsg.), Ausgewählte Probleme europäischer Landnahmen des Früh- und Hochmittelalters, Teil 1. Vorträge und Forschungen 41 (Sigmaringen 1993) 103–172.

Ciglencečki S., Höhenbefestigungen aus der Zeit vom 3. bis 6. Jh im Ostalpenraum, Dela SAZU 31, Inštitut za arheologiju 15. Ljubljana 1987.

I Goti, (katalog izložbe), Milano 1994.

I Langobardi, (katalog izložbe), 1990.